C/2025/640

10.2.2025

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 21ης Ιανουαρίου 2025

για την έγκριση του εθνικού μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού-διαρθρωτικού σχεδίου της Σλοβενίας

(C/2025/640)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 121,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2024/1263, και ιδίως το άρθρο 17,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Επιτροπής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

(1) Στις 30 Απριλίου 2024 τέθηκε σε ισχύ μεταρρυθμισμένο πλαίσιο οικονομικής διακυβέρνησης της ΕΕ. Ο κανονισμός (ΕΕ) 2024/1263 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τον αποτελεσματικό συντονισμό των οικονομικών πολιτικών και την πολυμερή δημοσιονομική εποπτεία ([1]), μαζί με τον τροποποιημένο κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1467/97 σχετικά με την εφαρμογή της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος ([2]) και την τροποποιημένη οδηγία 2011/85/ΕΕ του Συμβουλίου σχετικά με τα δημοσιονομικά πλαίσια των κρατών μελών ([3]), αποτελούν τα βασικά στοιχεία του μεταρρυθμισμένου πλαισίου οικονομικής διακυβέρνησης της ΕΕ. Το πλαίσιο αποσκοπεί στην προώθηση υγιών και βιώσιμων δημόσιων οικονομικών, βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης και ανθεκτικότητας μέσω μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων, καθώς και στην πρόληψη των υπερβολικών δημοσιονομικών ελλειμμάτων. Προωθεί επίσης την ανάληψη ιδίας ευθύνης σε εθνικό επίπεδο και επικεντρώνεται περισσότερο στον μεσοπρόθεσμο ορίζοντα, σε συνδυασμό με πιο αποτελεσματική και συνεκτική επιβολή των κανόνων.

(2) Τα εθνικά μεσοπρόθεσμα δημοσιονομικά-διαρθρωτικά σχέδια που υποβάλλουν τα κράτη μέλη στο Συμβούλιο και στην Επιτροπή βρίσκονται στο επίκεντρο του νέου πλαισίου οικονομικής διακυβέρνησης. Τα εν λόγω σχέδια πρέπει να επιτυγχάνουν δύο στόχους: i) να διασφαλίζουν ότι, μεταξύ άλλων έως το πέρας της περιόδου προσαρμογής, το δημόσιο χρέος βρίσκεται σε αξιόπιστα καθοδική πορεία ή παραμένει σε συνετά επίπεδα, και ότι το δημοσιονομικό έλλειμμα οδηγείται και διατηρείται κάτω από την τιμή αναφοράς του 3 % του ΑΕΠ σε μεσοπρόθεσμο ορίζοντα, και ii) να διασφαλίζουν την υλοποίηση μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων που να ανταποκρίνονται στις κύριες προκλήσεις οι οποίες προσδιορίζονται στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου και να λαμβάνουν υπόψη τις κοινές προτεραιότητες της ΕΕ. Για τον σκοπό αυτόν, κάθε σχέδιο πρέπει να παρουσιάζει μεσοπρόθεσμη δέσμευση για μια πορεία των καθαρών δαπανών ([4]), η οποία να θέτει ουσιαστικά δημοσιονομικό περιορισμό για τη διάρκεια του σχεδίου, που καλύπτει τέσσερα ή πέντε έτη (ανάλογα με την κανονική διάρκεια της κοινοβουλευτικής περιόδου στο εκάστοτε κράτος μέλος). Επιπλέον, το σχέδιο πρέπει να εξηγεί με ποιον τρόπο το κράτος μέλος θα διασφαλίσει την υλοποίηση μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων που να ανταποκρίνονται στις κύριες προκλήσεις οι οποίες προσδιορίζονται στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, ιδίως στις ειδικές ανά χώρα συστάσεις [συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αφορούν τη διαδικασία μακροοικονομικών ανισορροπιών (ΔΜΑ), κατά περίπτωση], καθώς και με ποιον τρόπο το κράτος μέλος θα λάβει υπόψη τις κοινές προτεραιότητες της Ένωσης. Η περίοδος δημοσιονομικής προσαρμογής καλύπτει χρονικό διάστημα τεσσάρων ετών, το οποίο μπορεί να παραταθεί κατά έως και τρία έτη, αν το κράτος μέλος δεσμευτεί να υλοποιήσει ένα σύνολο σχετικών μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων το οποίο πληροί τα κριτήρια του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263.

([1]) Κανονισμός (ΕΕ) 2024/1263 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2024, σχετικά με τον αποτελεσματικό συντονισμό των οικονομικών πολιτικών και την πολυμερή δημοσιονομική εποπτεία και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου (ΕΕ L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

([2]) Κανονισμός (ΕΕ) 2024/1264 του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2024, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1467/97 για την επιτάχυνση και τη διασαφήνιση της εφαρμογής της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος (ΕΕ L, 2024/1264, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj).

([3]) Οδηγία (ΕΕ) 2024/1265 του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2024, για την τροποποίηση της οδηγίας 2011/85/ΕΕ σχετικά με τις απαιτήσεις για τα δημοσιονομικά πλαίσια των κρατών μελών (ΕΕ L, 2024/1265, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

([4]) Οι καθαρές δαπάνες όπως ορίζονται στο άρθρο 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263, δηλαδή οι κρατικές δαπάνες μετά την αφαίρεση i) των δαπανών για τόκους, ii) των μέτρων διακριτικής ευχέρειας στο σκέλος των εσόδων, iii) των δαπανών για προγράμματα της Ένωσης που καλύπτονται στο σύνολό τους από ενωσιακά κονδύλια, iv) των εθνικών δαπανών για τη συγχρηματοδότηση προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται από την Ένωση, v) των κυκλικών στοιχείων των δαπανών για επιδόματα ανεργίας και vi) των έκτακτων και άλλων προσωρινών μέτρων.

(3) Μετά την υποβολή του σχεδίου, η Επιτροπή πρέπει να αξιολογήσει κατά πόσον αυτό συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263.

(4) Βάσει σύστασης της Επιτροπής, το Συμβούλιο πρέπει στη συνέχεια να εκδώσει σύσταση με την οποία να καθορίζει την πορεία των καθαρών δαπανών του οικείου κράτους μέλους και, εφόσον συντρέχει περίπτωση, να εγκρίνει το σύνολο των μεταρρυθμιστικών και επενδυτικών δεσμεύσεων στις οποίες στηρίζεται παράταση της περιόδου δημοσιονομικής προσαρμογής.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΣΟΠΡΟΘΕΣΜΟ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟ-ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΤΗΣ ΣΛΟΒΕΝΙΑΣ

(5) Στις 15 Οκτωβρίου 2024 η Σλοβενία υπέβαλε το εθνικό μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό-διαρθρωτικό σχέδιό της στο Συμβούλιο και στην Επιτροπή. Η υποβολή πραγματοποιήθηκε έπειτα από παράταση της προθεσμίας που ορίζεται στο άρθρο 36 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263, όπως συμφωνήθηκε με την Επιτροπή λαμβανομένων υπόψη των λόγων που προέβαλε η Σλοβενία.

Διαδικασία πριν από την υποβολή του σχεδίου

(6) Για να πλαισιωθεί ο διάλογος που οδηγεί στην υποβολή εθνικών μεσοπρόθεσμων δημοσιονομικών-διαρθρωτικών σχεδίων, στις 21 Ιουνίου 2024 η Επιτροπή απέστειλε, σύμφωνα με το άρθρο 9 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263, την πορεία αναφοράς ([5]) στη Σλοβενία. Η Επιτροπή δημοσίευσε την πορεία αναφοράς στις 15 Οκτωβρίου 2024 ([6]). Η πορεία αναφοράς βασίζεται σε ανάλυση επικινδυνότητας και διασφαλίζει ότι, έως το τέλος της περιόδου δημοσιονομικής προσαρμογής και ελλείψει περαιτέρω δημοσιονομικών μέτρων πέραν της περιόδου προσαρμογής, το δημόσιο χρέος βρίσκεται σε αξιόπιστα καθοδική πορεία ή διατηρείται σε συνετά επίπεδα σε μεσοπρόθεσμο ορίζοντα, και ότι το δημοσιονομικό έλλειμμα μειώνεται κάτω από το 3 % του ΑΕΠ κατά την περίοδο προσαρμογής και διατηρείται κάτω από την εν λόγω τιμή αναφοράς σε μεσοπρόθεσμο ορίζοντα. Ως μεσοπρόθεσμος ορίζοντας ορίζεται η δεκαετής περίοδος μετά το πέρας της περιόδου προσαρμογής. Σύμφωνα με τα άρθρα 7 και 8 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263, η πορεία αναφοράς συνάδει επίσης με τη συνθήκη διασφάλισης της βιωσιμότητας του χρέους και τη συνθήκη διασφάλισης της ανθεκτικότητας του ελλείμματος. Η πορεία αναφοράς της Σλοβενίας ορίζει ότι, με βάση τις παραδοχές της Επιτροπής στις οποίες στηριζόταν η προηγούμενη καθοδήγηση του Ιουνίου του 2024 και την παραδοχή τετραετούς περιόδου προσαρμογής, οι καθαρές δαπάνες δεν θα πρέπει να αυξηθούν περισσότερο από τις τιμές που παρέχονται στον πίνακα 1. Οι τιμές αυτές αντιστοιχούν σε μέση αύξηση των καθαρών δαπανών κατά 4,4 % κατά την περίοδο προσαρμογής (2025-2028).

Πίνακας 1: Πορεία αναφοράς την οποία παρείχε η Επιτροπή στη Σλοβενία στις 21 Ιουνίου 2024

	2025	2026	2027	2028	Μέσος όρος 2025-2028
Μέγιστη αύξηση των καθαρών δαπανών (ετήσια, %)	4,9	4,5	4,3	4,2	4,4

Πηγή: Υπολογισμοί της Επιτροπής.

(7) Σύμφωνα με το άρθρο 12 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263, τον Ιούλιο και τον Σεπτέμβριο του 2024 η Σλοβενία και η Επιτροπή διεξήγαγαν τεχνικό διάλογο. Ο διάλογος επικεντρώθηκε στην προβλεπόμενη από τη Σλοβενία πορεία των καθαρών δαπανών και στις υποκείμενες παραδοχές της, καθώς και στην προβλεπόμενη υλοποίηση μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων που να ανταποκρίνονται στις κύριες προκλήσεις οι οποίες προσδιορίζονται στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου και στις κοινές προτεραιότητες της Ένωσης για δίκαιη πράσινη και ψηφιακή μετάβαση, κοινωνική και οικονομική ανθεκτικότητα, ενεργειακή ασφάλεια και ανάπτυξη αμυντικών ικανοτήτων.

(8) Τον Οκτώβριο του 2024, σύμφωνα με το άρθρο 11 παράγραφος 3 και το άρθρο 36 παράγραφος 1 στοιχείο γ) του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263, βάσει των πληροφοριών που παρείχε η Σλοβενία στο σχέδιό της, η Σλοβενία συμμετείχε σε διαδικασία διαβούλευσης με κοινωνικούς εταίρους και άλλους σχετικούς συμφεροντούχους. Σύμφωνα με τις πληροφορίες που παρείχε η Σλοβενία στο σχέδιό της, η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και άλλοι σχετικοί συμφεροντούχοι υπέβαλαν παρατηρήσεις σχετικά με το προσχέδιο, μεταξύ άλλων όσον αφορά τις μεταρρυθμίσεις και την εκτίμηση των αναγκών που σχετίζονται με την πράσινη μετάβαση.

([5]) Η προηγούμενη καθοδήγηση που διαβιβάστηκε στα κράτη μέλη και στην Οικονομική και Δημοσιονομική Επιτροπή περιλαμβάνει πορείες χωρίς παράταση και με παράταση της περιόδου προσαρμογής (που καλύπτει 4 και 7 έτη, αντίστοιχα). Περιλαμβάνει επίσης τους βασικούς αρχικούς όρους και τις υποκείμενες παραδοχές που χρησιμοποιούνται στο πλαίσιο μεσοπρόθεσμης πρόβλεψης του δημόσιου χρέους της Επιτροπής. Η πορεία αναφοράς υπολογίστηκε με βάση τη μεθοδολογία που περιγράφεται στο *Debt Sustainability Monitor 2023* της Επιτροπής (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/debt-sustainability-monitor-2023_en). Βασίζεται στις εαρινές προβλέψεις 2024 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και στη μεσοπρόθεσμη παράτασή τους έως το 2033, ενώ η μακροπρόθεσμη αύξηση του ΑΕΠ και οι δαπάνες λόγω της γήρανσης του πληθυσμού συνάδουν με την κοινή *έκθεση της Επιτροπής και του Συμβουλίου για τη δημογραφική γήρανση του 2024* (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-ageing-report-economic-and-budgetary-projections-eu-member-states-2022-2070_en).

([6]) https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/national-medium-term-fiscal-structural-plans_en#slovenia.

(9) Το Δημοσιονομικό Συμβούλιο της Σλοβενίας γνωμοδότησε επί του σχεδίου στις 21 Οκτωβρίου. Προκειμένου να αξιολογήσει τους κινδύνους για τις δεσμεύσεις του σχεδίου, το Δημοσιονομικό Συμβούλιο εκπόνησε τις δικές του δημοσιονομικές προβολές. Κατέληξε στο συμπέρασμα ότι θα μπορούσαν να υλοποιηθούν αποκλίσεις από το προβλεπόμενο ισοζύγιο της γενικής κυβέρνησης και την πορεία του χρέους ιδίως κατά το δεύτερο μέρος της περιόδου προσαρμογής, λόγω των αυξημένων δαπανών που σχετίζονται με τις αμοιβές των δημόσιων υπαλλήλων και στον τομέα της υγειονομικής περίθαλψης. Το Δημοσιονομικό Συμβούλιο επισήμανε την ανάγκη για πρόσθετα αντισταθμιστικά μέτρα με σκοπό την εκπλήρωση των δεσμεύσεων στο πλαίσιο του σχεδίου.

(10) Το προσχέδιο υποβλήθηκε στο εθνικό κοινοβούλιο στις 4 Οκτωβρίου 2024. Στη συνέχεια, εγκρίθηκε από την κυβέρνηση στις 10 Οκτωβρίου 2024.

Άλλες συναφείς διαδικασίες

(11) Στις 15 Οκτωβρίου 2024, η Σλοβενία υπέβαλε το οικείο σχέδιο δημοσιονομικού προγράμματος για το έτος 2025. Η Επιτροπή εξέδωσε γνώμη σχετικά με το εν λόγω σχέδιο δημοσιονομικού προγράμματος στις 26 Νοεμβρίου 2024 ([7]).

(12) Στις 21 Οκτωβρίου 2024 το Συμβούλιο απηύθυνε στη Σλοβενία σειρά ειδικών ανά χώρα συστάσεων (CSR) στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου ([8]).

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΟΥ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

(13) Σύμφωνα με το άρθρο 16 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263, η Επιτροπή αξιολόγησε το σχέδιο ως εξής:

Πλαίσιο: μακροοικονομική και δημοσιονομική κατάσταση και προοπτικές

(14) Η οικονομική δραστηριότητα στη Σλοβενία αυξήθηκε κατά 2,1 % το 2023, λόγω της εγχώριας ζήτησης και των καθαρών εξαγωγών. Ωστόσο, η αποσυσσώρευση των αποθεμάτων μείωσε την αύξηση του ΑΕΠ κατά 1,5 ποσοστιαία μονάδα. Σύμφωνα με τις φθινοπωρινές προβλέψεις 2024 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η οικονομία αναμένεται να αναπτυχθεί κατά 1,4 % το 2024, λόγω της αύξησης της εγχώριας ζήτησης, με τη στήριξη της ιδιωτικής και δημόσιας κατανάλωσης και της συσσώρευσης αποθεμάτων, παρά την αρνητική συμβολή των καθαρών εξαγωγών. Το 2025, το πραγματικό ΑΕΠ αναμένεται να αυξηθεί κατά 2,5 %, καθώς η ιδιωτική κατανάλωση αναμένεται, βάσει των προβολών, να συνεχίσει να αυξάνεται έντονα, ενώ και η αύξηση των επενδύσεων αναμένεται να επιταχυνθεί. Το 2026, το πραγματικό ΑΕΠ αναμένεται να αυξηθεί κατά 2,6 %, καθώς η ιδιωτική και η δημόσια κατανάλωση και οι επενδύσεις προβλέπεται να συνεχίσουν να αυξάνονται. Κατά τη διάρκεια του χρονικού ορίζοντα των προβλέψεων (δηλαδή την περίοδο 2024-2026), η αύξηση του δυνητικού ΑΕΠ στη Σλοβενία αναμένεται να καταγράψει οριακή πτώση από 2,6 % το 2023 σε 2,5 % το 2026, λόγω της χαμηλότερης συμβολής της απασχόλησης. Το ποσοστό ανεργίας βρισκόταν στο 3,7 % το 2023 και, σύμφωνα με τις προβολές της Επιτροπής, θα υποχωρήσει σε 3,5 % το 2024, σε 3,6 % το 2025 και σε 3,6 % το 2026. Ο πληθωρισμός (αποπληθωριστής του ΑΕΠ) προβλέπεται να μειωθεί από 7,2 % το 2023 σε 2,1 % το 2024, και να φτάσει στο 3,2 % το 2025 και στο 2,1 % το 2026.

(15) Όσον αφορά τις δημοσιονομικές εξελίξεις, το 2023 το δημοσιονομικό έλλειμμα της Σλοβενίας ανήλθε σε 2,6 % του ΑΕΠ. Σύμφωνα με τις φθινοπωρινές προβλέψεις 2024 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, αναμένεται να φτάσει στο 2,4 % του ΑΕΠ το 2024, να μειωθεί περαιτέρω στο 2,1 % του ΑΕΠ το 2025 και, με την προϋπόθεση ότι δεν θα υπάρξει αλλαγή πολιτικής, να σταθεροποιηθεί στο 2,1 % το 2026. Οι φθινοπωρινές προβλέψεις 2024 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής περιλαμβάνουν το σχέδιο προϋπολογισμού της Σλοβενίας για το 2025, το οποίο η κυβέρνηση υπέβαλε στο εθνικό κοινοβούλιο τον Σεπτέμβριο. Το δημόσιο χρέος ανήλθε στο 68,4 % του ΑΕΠ στο τέλος του 2023. Σύμφωνα με τις φθινοπωρινές προβλέψεις 2024 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ο λόγος του χρέους αναμένεται να μειωθεί στο 67,1 % του ΑΕΠ στο τέλος του 2024. Προβλέπεται να μειωθεί περαιτέρω σε 64,4 % του ΑΕΠ στο τέλος του 2025 και σε 63,1 % στο τέλος του 2026. Οι δημοσιονομικές προβλέψεις της Επιτροπής δεν λαμβάνουν υπόψη τις δεσμεύσεις πολιτικής στα μεσοπρόθεσμα σχέδια αυτές καθαυτές έως ότου να υποστηρίζονται από εύλογα και επαρκώς καθορισμένα απτά μέτρα πολιτικής.

Πορεία των καθαρών δαπανών και κύριες μακροοικονομικές παραδοχές στο σχέδιο

(16) Το εθνικό μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό-διαρθρωτικό σχέδιο της Σλοβενίας καλύπτει την περίοδο 2025-2028 και προβλέπει δημοσιονομική προσαρμογή σε χρονικό διάστημα τεσσάρων ετών.

(17) Το σχέδιο περιέχει όλες τις πληροφορίες που απαιτούνται από το άρθρο 13 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263.

(18) Στο σχέδιο αναλαμβάνεται δέσμευση για την πορεία των καθαρών δαπανών που παρουσιάζεται στον πίνακα 2, η οποία αντιστοιχεί σε μέση αύξηση των καθαρών δαπανών ύψους 4,5 % κατά τα έτη 2025-2028. Η μέση αύξηση των καθαρών δαπανών που αναφέρεται στο σχέδιο κατά την περίοδο προσαρμογής (2025-2028) είναι υψηλότερη από την πορεία αναφοράς που διαβίβασε η Επιτροπή στις 21 Ιουνίου 2024. Το σχέδιο βασίζεται στην παραδοχή ότι η αύξηση του

([7]) Γνώμη της Επιτροπής σχετικά με το σχέδιο δημοσιονομικού προγράμματος της Σλοβενίας, 26.11.2024, C(2024) 9064 final.
([8]) Σύσταση του Συμβουλίου, της 21ης Οκτωβρίου 2024, σχετικά με την οικονομική και δημοσιονομική πολιτική, την πολιτική απασχόλησης και τη διαρθρωτική πολιτική της Σλοβενίας.

δυνητικού ΑΕΠ θα μειωθεί σταδιακά από 2,9 % το 2024 σε 2,1 % το 2028. Επιπλέον, το σχέδιο προβλέπει ότι ο ρυθμός αύξησης του αποπληθωριστή του ΑΕΠ θα αυξηθεί από 3,0 % το 2024 σε 3,7 % το 2025, προτού μειωθεί σε 2,9 % το 2026 και σε 2,8 % το 2028.

Πίνακας 2: Πορεία των καθαρών δαπανών και κύριες παραδοχές στο σχέδιο της Σλοβενίας

	2024	2025	2026	2027	2028	Μέσος όρος της περιόδου ισχύος του σχεδίου 2025-2028
Αύξηση των καθαρών δαπανών (ετήσια, %)	6,2	5,6	4,4	4,1	4,0	4,5
Αύξηση των καθαρών δαπανών (σωρευτική, από το έτος βάσης 2023, %)	6,2	12,1	17,0	21,8	26,6	ά.α
Αύξηση του δυνητικού ΑΕΠ (%)	2,9	2,8	2,4	2,2	2,1	2,4
Πληθωρισμός (αύξηση του αποπληθωριστή του ΑΕΠ) (%)	3,0	3,7	2,9	2,9	2,8	3,1

Πηγή: Μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό-διαρθρωτικό σχέδιο της Σλοβενίας και υπολογισμοί της Επιτροπής.

Επιπτώσεις των δεσμεύσεων του σχεδίου για τις καθαρές δαπάνες στο δημόσιο χρέος

(19) Εάν η πορεία των καθαρών δαπανών για την οποία αναλήφθηκε δέσμευση στο σχέδιο και οι υποκείμενες παραδοχές υλοποιηθούν, το δημόσιο χρέος θα μειωθεί σταδιακά, σύμφωνα με το σχέδιο, από 67,5 % το 2024 σε 61,2 % του ΑΕΠ στο τέλος της περιόδου προσαρμογής (2028), όπως φαίνεται στον ακόλουθο πίνακα. Μετά την προσαρμογή, μεσοπρόθεσμα (δηλαδή έως το 2038), ο λόγος χρέους καταγράφει πτωτική πορεία έως το 2035 σύμφωνα με το σχέδιο και θα ανέλθει στο 54,5 % του ΑΕΠ. Στη συνέχεια, προβλέπεται να μειωθεί αργά σε 55,6 % του ΑΕΠ έως το 2038.

Πίνακας 3: Το δημόσιο χρέος και η εξέλιξη του ισοζυγίου στο σχέδιο της Σλοβενίας

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2038
Δημόσιο χρέος (% του ΑΕΠ)	68,4	67,5	65,4	64,2	62,8	61,2	55,6
Ισοζύγιο της κυβέρνησης (% του ΑΕΠ)	- 2,6	- 2,9	- 2,6	- 1,9	- 1,6	- 1,2	- 2,8

Πηγή: Μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό-διαρθρωτικό σχέδιο της Σλοβενίας.

Ως εκ τούτου, σύμφωνα με το σχέδιο, το δημόσιο χρέος θα μειωθεί κάτω από την τιμή αναφοράς του 60 % του ΑΕΠ που ορίζει η Συνθήκη μεσοπρόθεσμα. Αυτό είναι εύλογο με βάση τις παραδοχές του σχεδίου, δεδομένου ότι το χρέος προβλέπεται να διαμορφωθεί σε ποσοστό κάτω από το 60 % του ΑΕΠ έως το 2038, σύμφωνα με όλες τις αιτιοκρατικές προσομοιώσεις ακραίων καταστάσεων της ανάλυσης βιωσιμότητας του χρέους από την Επιτροπή. Επομένως, με βάση τις δεσμεύσεις πολιτικής και τις μακροοικονομικές παραδοχές του σχεδίου, η πορεία των καθαρών δαπανών που προτείνεται στο σχέδιο συνάδει με την απαίτηση για το χρέος, όπως ορίζεται στο άρθρο 6 στοιχείο α) και στο άρθρο 16 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263.

Επιπτώσεις των δεσμεύσεων του σχεδίου για τις καθαρές δαπάνες στο ισοζύγιο της γενικής κυβέρνησης

(20) Με βάση την πορεία των καθαρών δαπανών και τις παραδοχές του σχεδίου, το δημοσιονομικό έλλειμμα θα μειωθεί σταδιακά από 2,9 % του ΑΕΠ το 2024 σε 1,2 % του ΑΕΠ το 2028. Ως εκ τούτου, σύμφωνα με το σχέδιο, το ισοζύγιο της γενικής κυβέρνησης δεν θα υπερβαίνει την τιμή αναφοράς του 3 % του ΑΕΠ στο τέλος της περιόδου προσαρμογής το 2028. Επιπλέον, κατά τη δεκαετία που έπεται της περιόδου προσαρμογής (δηλαδή έως το 2038), το δημόσιο έλλειμμα δεν θα

υπερβαίνει το 3 % του ΑΕΠ. Επομένως, με βάση τις δεσμεύσεις πολιτικής και τις μακροοικονομικές παραδοχές του σχεδίου, η πορεία των καθαρών δαπανών που προτείνεται στο σχέδιο συνάδει με την απαίτηση για το έλλειμμα, όπως ορίζεται στο άρθρο 6 στοιχείο β) και στο άρθρο 16 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263.

Χρονοδιάγραμμα της δημοσιονομικής προσαρμογής

(21) Το χρονοδιάγραμμα της δημοσιονομικής προσαρμογής, που μετράται ως η μεταβολή του διαρθρωτικού πρωτογενούς ισοζυγίου, όπως περιγράφεται στο σχέδιο, είναι γραμμικό, όπως απαιτείται από το άρθρο 6 στοιχείο γ) του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263. Επομένως, με βάση τις δεσμεύσεις πολιτικής και τις μακροοικονομικές παραδοχές του σχεδίου, η πορεία των καθαρών δαπανών που προτείνεται στο σχέδιο συνάδει με τη ρήτρα για τη συνθήκη διασφάλισης μη οπισθοβαρούς προσπάθειας που ορίζεται στο άρθρο 6 στοιχείο γ) και με τη μεταβατική διάταξη στο άρθρο 36 παράγραφος 1 στοιχείο ε) του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263.

Πίνακας 4: Εξέλιξη του διαρθρωτικού πρωτογενούς ισοζυγίου στο σχέδιο της Σλοβενίας

	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Διαρθρωτικό πρωτογενές ισοζύγιο (% του ΑΕΠ)	- 1,8	- 1,3	- 0,9	- 0,4	0,0	0,5
Μεταβολή στο διαρθρωτικό πρωτογενές ισοζύγιο (ε.μ.)	ά.α	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4

Πηγή: Μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό-διαρθρωτικό σχέδιο της Σλοβενίας.

Συνέπεια του σχεδίου με τη συνθήκη διασφάλισης της ανθεκτικότητας του ελλείμματος

(22) Σύμφωνα με το άρθρο 8 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263, η ετήσια προσαρμογή του διαρθρωτικού πρωτογενούς ισοζυγίου δεν θα πρέπει να είναι μικρότερη από 0,4 εκατοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ εάν το διαρθρωτικό έλλειμμα παρέμεινε πάνω από το 1,5 % του ΑΕΠ το προηγούμενο έτος, ώστε να επιτευχθεί κοινό περιθώριο ανθεκτικότητας σε διαρθρωτικούς όρους ύψους 1,5 % του ΑΕΠ. Η ετήσια δημοσιονομική προσαρμογή που προκύπτει από τις δεσμεύσεις πολιτικής και τις μακροοικονομικές παραδοχές του σχεδίου ανέρχεται σε 0,4 % του ΑΕΠ καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου προσαρμογής. Επομένως, με βάση τις δεσμεύσεις πολιτικής και τις μακροοικονομικές παραδοχές του σχεδίου, η πορεία των καθαρών δαπανών που προτείνεται στο σχέδιο συνάδει με τη συνθήκη διασφάλισης της ανθεκτικότητας του ελλείμματος.

Συνέπεια του σχεδίου με τη συνθήκη διασφάλισης της βιωσιμότητας του χρέους

(23) Σύμφωνα με το άρθρο 7 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263, δεδομένου ότι το δημόσιο χρέος θα ανέλθει μεταξύ 60 % και 90 % του ΑΕΠ κατά την περίοδο προσαρμογής σύμφωνα με το σχέδιο, ο λόγος του χρέους πρέπει να μειωθεί κατά τουλάχιστον 0,5 εκατοστιαία μονάδα κατά μέσο όρο ετησίως έως ότου βρεθεί κάτω από το 60 %. Αυτή η μέση μείωση υπολογίζεται κατά την περίοδο 2024-2028 και ανέρχεται σε 1,6 εκατοστιαίες μονάδες (βλ. πίνακα 3). Επομένως, με βάση τις δεσμεύσεις πολιτικής και τις μακροοικονομικές παραδοχές του σχεδίου, η πορεία των καθαρών δαπανών που προτείνεται στο σχέδιο συνάδει με τη συνθήκη διασφάλισης της βιωσιμότητας του χρέους.

Μακροοικονομικές και δημοσιονομικές παραδοχές του σχεδίου

(24) Το σχέδιο βασίζεται σε σειρά παραδοχών που διαφέρουν από τις παραδοχές της Επιτροπής που διαβιβάστηκαν στη Σλοβενία στις 21 Ιουνίου 2024. Ειδικότερα, το σχέδιο χρησιμοποιεί διαφορετικές παραδοχές για οκτώ μεταβλητές, και συγκεκριμένα τα επικαιροποιημένα ιστορικά στοιχεία, τη θέση εκκίνησης του 2024 (συμπεριλαμβανομένου του πρωτογενούς ελλείμματος και του μεριδίου των πρωτογενών δαπανών το 2024), την αύξηση του δυνητικού ΑΕΠ, την αύξηση του αποπληθωριστή του ΑΕΠ, την αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ, τα επιτόκια, τις προσαρμογές αποθεμάτων-ροών και τα έκτακτα μέτρα. Απαιτείται προσεκτική αξιολόγηση αυτών των διαφορών στις παραδοχές ώστε να εξασφαλιστεί ότι στηρίζονται σε τεκμηριωμένα και βασιζόμενα σε δεδομένα οικονομικά επιχειρήματα, ιδίως δεδομένου ότι η μέση αύξηση των καθαρών δαπανών στο σχέδιο είναι υψηλότερη από ό,τι στην πορεία αναφοράς. Οι διαφορές στις παραδοχές με τον σημαντικότερο αντίκτυπο στη μέση αύξηση των καθαρών δαπανών παρουσιάζονται κατωτέρω, μαζί με την εκτίμηση κάθε διαφοράς στις παραδοχές που εξετάζονται μεμονωμένα.

— Στο σχέδιο λαμβάνεται ως παραδοχή χαμηλότερη αύξηση του δυνητικού ΑΕΠ κατά 0,1 εκατοστιαία μονάδα κατά μέσο όρο μεταξύ του 2024 και του 2033, με βάση επικαιροποιημένους υπολογισμούς μοντέλων που λαμβάνουν υπόψη αναθεωρημένα και νέα στοιχεία, σε σύγκριση με τις παραδοχές στις οποίες βασίζεται η πορεία αναφοράς. Η παραδοχή αυτή είναι συντηρητική και ως εκ τούτου, δεόντως αιτιολογημένη. Συμβάλλει σε χαμηλότερη μέση αύξηση των καθαρών δαπανών κατά την περίοδο προσαρμογής του σχεδίου σε σύγκριση με τις παραδοχές της Επιτροπής.

— Το σχέδιο βασίζεται στην παραδοχή ότι ο αποπληθωριστής του ΑΕΠ για το 2025 θα είναι σημαντικά υψηλότερος σε σύγκριση με τις παραδοχές στις οποίες βασίζεται η πορεία αναφοράς, ενώ η αύξηση του αποπληθωριστή για τα υπόλοιπα έτη της περιόδου προσαρμογής παραμένει ευθυγραμμισμένη με εκείνη της πορείας αναφοράς. Το σχέδιο χρησιμοποιεί επίσης επικαιροποιημένα στοιχεία με βάση τις προσδοκίες της αγοράς. Αυτό συμβάλλει σε υψηλότερη μέση αύξηση των καθαρών δαπανών κατά την περίοδο προσαρμογής του σχεδίου απ' ό,τι σύμφωνα με τις παραδοχές της Επιτροπής. Ο αποπληθωριστής του ΑΕΠ προβλέπεται να αυξηθεί το 2025 σε σύγκριση με το 2024 λόγω της έναρξης της μισθολογικής μεταρρύθμισης στον δημόσιο τομέα και του υψηλότερου προβλεπόμενου πληθωρισμού για το 2025. Ο πληθωρισμός προβλέπεται να αυξηθεί ως αποτέλεσμα της άρσης των υπόλοιπων μέτρων για τον μετριασμό των επιπτώσεων των υψηλών τιμών της ενέργειας (επαναφορά συνεισφοράς για τη στήριξη της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και συμπαραγωγής με υψηλή απόδοση), καθώς και της πρόσθετης φορολόγησης των ποτών (π.χ. οινοπνευματώδη ποτά και ποτά με προσθήκη ζάχαρης). Η παραδοχή αυτή περιλαμβάνει τις τελευταίες αποφάσεις πολιτικής και τα πλέον πρόσφατα στοιχεία και, ως εκ τούτου, θεωρείται δεόντως αιτιολογημένη.

Οι εναπομένουσες διαφορές δεν έχουν σημαντική επίδραση στη μέση αύξηση των καθαρών δαπανών σε σύγκριση με τις παραδοχές της Επιτροπής. Συνολικά, αν συνυπολογιστούν όλες οι διαφορές στις παραδοχές, οδηγούν σε υψηλότερη μέση αύξηση των καθαρών δαπανών στο σχέδιο σε σύγκριση με την πορεία αναφοράς. Με βάση αυτήν την αξιολόγηση, το σχέδιο πληροί την απαίτηση του άρθρου 13 στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263. Η Επιτροπή θα λάβει υπόψη την ανωτέρω αξιολόγηση των παραδοχών του σχεδίου σε μελλοντικές αξιολογήσεις της συμμόρφωσης με την παρούσα σύσταση.

Δημοσιονομική στρατηγική του σχεδίου

(25) Σύμφωνα με την ενδεικτική δημοσιονομική στρατηγική του σχεδίου, οι δεσμεύσεις για τις καθαρές δαπάνες θα υλοποιηθούν μέσω συγκράτησης των δαπανών και μέσω της αύξησης των μέτρων διακριτικής ευχέρειας στο σκέλος των εσόδων. Για το 2025, το σχέδιο εξαγγέλλει νέα υποχρεωτική εισφορά μακροχρόνιας περίθαλψης που θα επιβληθεί από την 1η Ιουλίου 2025, υψηλότερο φόρο εκπομπών CO2, υψηλότερη φορολογία για τα αλκοολούχα ποτά και τα ποτά με προσθήκη ζάχαρης, και άρση των υπόλοιπων μέτρων για τον μετριασμό των επιπτώσεων των υψηλών τιμών της ενέργειας. Η αύξηση των εσόδων θα αντισταθμιστεί εν μέρει από πιθανές αυξήσεις των δαπανών που απορρέουν από τη μισθολογική μεταρρύθμιση στον δημόσιο τομέα, η οποία πρόκειται να εφαρμοστεί σταδιακά κατά την περίοδο 2025-2028. Το σχέδιο αναφέρει ότι η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου Δημόσιων Οικονομικών του Υπουργείου Οικονομικών θα αρχίσει να αντιμετωπίζει τις ελλείψεις του τρέχοντος εσωτερικού ελέγχου των δημόσιων οικονομικών το 2025. Επιπλέον, το 2026 και μετέπειτα, το σχέδιο προβλέπει περαιτέρω φορολογικά μέτρα, μεταρρύθμιση του συνταξιοδοτικού συστήματος και της μακροχρόνιας περίθαλψης, καθώς και μεταρρύθμιση στον τομέα της υγείας. Οι μεταρρυθμίσεις του συνταξιοδοτικού συστήματος, της υγείας και της μακροχρόνιας περίθαλψης και η μισθολογική μεταρρύθμιση στον δημόσιο τομέα περιλαμβάνονται στο σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΣΑΑ). Η κυβέρνηση συμφώνησε να συντάξει τροποποιήσεις της συνταξιοδοτικής νομοθεσίας και επί του παρόντος συμμετέχει σε διαβούλευση με τους κοινωνικούς εταίρους. Η μεταρρύθμιση της μακροχρόνιας περίθαλψης εγκρίθηκε και εφαρμόζεται σταδιακά με νέα υποχρεωτική συνεισφορά που θα αρχίσει να ισχύει το 2025. Ο προσδιορισμός των μέτρων πολιτικής προς έγκριση πρέπει να επιβεβαιώνεται ή να προσαρμόζεται και να προσδιορίζεται ποσοτικά στους ετήσιους προϋπολογισμούς. Ταυτόχρονα, υπάρχουν κίνδυνοι για την εφαρμογή της ενδεικτικής δημοσιονομικής στρατηγικής του σχεδίου, οι οποίοι προκύπτουν από υπερβάσεις δαπανών που συνδέονται με τις υπό εξέλιξη μεταρρυθμίσεις του μισθολογικού συστήματος στον δημόσιο τομέα, τις μεταρρυθμίσεις στον τομέα της μακροχρόνιας περίθαλψης και της υγείας, καθώς και με μεγάλα επενδυτικά έργα. Επιπλέον, το σχέδιο δημοσιονομικού προγράμματος για το 2025 προσδιορίζει τα μέτρα πολιτικής μέσω των οποίων θα επιτευχθεί η δέσμευση για τις καθαρές δαπάνες για το 2025 ([9]).

Μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις που ανταποκρίνονται στις κύριες προκλήσεις οι οποίες προσδιορίζονται στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου και λαμβάνουν υπόψη τις κοινές προτεραιότητες της Ένωσης

(26) Το σχέδιο περιγράφει τις προθέσεις πολιτικής σχετικά με την υλοποίηση μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων που ανταποκρίνονται στις κύριες προκλήσεις οι οποίες προσδιορίζονται στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, ιδίως στις ειδικές ανά χώρα συστάσεις, και λαμβάνουν υπόψη τις κοινές προτεραιότητες της ΕΕ. Το σχέδιο περιλαμβάνει επτά ολοκληρωμένες μεταρρυθμίσεις (μεταρρύθμιση του συνταξιοδοτικού συστήματος, μεταρρύθμιση του συστήματος υγείας, μεταρρύθμιση της μακροχρόνιας περίθαλψης, μεταρρύθμιση του μισθολογικού συστήματος στον δημόσιο τομέα, στεγαστική πολιτική, αλλαγές στην εκπαίδευση και φορολογικές αλλαγές). Το σχέδιο περιλαμβάνει επίσης μέτρα σε άλλους τομείς, όπως για την τόνωση της παραγωγικότητας και την πράσινη και ψηφιακή μετάβαση. Το σχέδιο περιλαμβάνει πάνω από 40 μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις.

(27) Όσον αφορά την κοινή προτεραιότητα της δίκαιης πράσινης και ψηφιακής μετάβασης, συμπεριλαμβανομένων των στόχων για το κλίμα που ορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1119, το σχέδιο περιλαμβάνει σειρά νομοθετικών και μη νομοθετικών πράξεων. Μεταξύ άλλων, επί του παρόντος εκπονείται νόμος για το κλίμα με στόχο την αντιμετώπιση των κλιματικών αλλαγών και την επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας στη Σλοβενία έως το 2045. Στο πλαίσιο αυτό, η Σλοβενία προτίθεται να ενισχύσει τα μέτρα κατά της κλιματικής αλλαγής και των κλιματικών καταστροφών, με έμφαση στις πλημμύρες. Διάφορες επενδύσεις αποσκοπούν στην τόνωση της κυκλικής οικονομίας, με την αύξηση της αποδοτικής χρήσης των πόρων, την προώθηση των οικολογικών καινοτομιών και τη βελτίωση της διαχείρισης των αποβλήτων. Η

([9]) Βλ. γνώμη της Επιτροπής σχετικά με το σχέδιο δημοσιονομικού προγράμματος της Σλοβενίας, 26.11.2024, C(2024) 9064 final.

στρατηγική για την ανάπτυξη των μεταφορών με ορίζοντα το 2030 επικεντρώνεται στον ολοκληρωμένο σχεδιασμό βιώσιμων μεταφορών και κινητικότητας. Η Σλοβενία υλοποιεί τους στόχους που ορίζονται στη στρατηγική ψηφιακού μετασχηματισμού για το 2030, οι οποίοι αντικατοπτρίζονται επίσης στον εθνικό στρατηγικό χάρτη πορείας για την ψηφιακή δεκαετία 2030. Περιλαμβάνονται μέτρα στον τομέα της συνδεσιμότητας από το σχέδιο ανάπτυξης υποδομών Gigabit για το 2030, στον τομέα των προηγμένων ψηφιακών τεχνολογιών και υποδομών και του ψηφιακού μετασχηματισμού των επιχειρήσεων και των ψηφιακών δεξιοτήτων (π.χ. νόμος για την προώθηση της ψηφιακής ένταξης). Διάφορα στρατηγικά έγγραφα, όπως το σχέδιο υποδομών Gigabit με ορίζοντα το 2030, η στρατηγική για τον ψηφιακό μετασχηματισμό της οικονομίας με ορίζοντα το 2030 και η στρατηγική για τις ψηφιακές δημόσιες υπηρεσίες με ορίζοντα το 2030, βρίσκονται στο στάδιο της υλοποίησης. Αρκετά από τα μέτρα που υποστηρίζονται από το ΣΑΑ και τα ταμεία της πολιτικής συνοχής προτείνονται επίσης για την αντιμετώπιση της κοινής προτεραιότητας της δίκαιης πράσινης και ψηφιακής μετάβασης, για παράδειγμα ο ψηφιακός μετασχηματισμός της οικονομίας (επιχειρήσεις και βιομηχανία), ο οικολογικός προσανατολισμός των εκπαιδευτικών υποδομών στη Σλοβενία, ο ολοκληρωμένος μετασχηματισμός της πράσινης και ψηφιακής εκπαίδευσης και η αύξηση της χωρητικότητας των σιδηροδρομικών υποδομών. Οι μεταρρυθμίσεις και οι επενδύσεις που περιλαμβάνονται στο σχέδιο αποσκοπούν στην υλοποίηση των CSR του 2019 και του 2020 προκειμένου η οικονομική πολιτική που σχετίζεται με τις επενδύσεις να εστιάσει στην έρευνα και την καινοτομία, τη μετάβαση σε χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα, τις βιώσιμες μεταφορές, όπως οι σιδηρόδρομοι, και τις περιβαλλοντικές υποδομές, λαμβάνοντας υπόψη τις περιφερειακές ανισότητες· των CSR του 2020 για την προώθηση των ψηφιακών ικανοτήτων των επιχειρήσεων και την ενίσχυση των ψηφιακών δεξιοτήτων, του ηλεκτρονικού εμπορίου και της ηλεκτρονικής υγείας· και των CSR του 2022 για την επέκταση των δημόσιων επενδύσεων για την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση.

(28) Όσον αφορά την κοινή προτεραιότητα της κοινωνικής και οικονομικής ανθεκτικότητας, συμπεριλαμβανομένου του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων, το σχέδιο περιλαμβάνει σειρά νομοθετικών και μη νομοθετικών πράξεων. Τα κύρια μέτρα που προτείνονται είναι η μεταρρύθμιση του συνταξιοδοτικού συστήματος, η μεταρρύθμιση της υγειονομικής περίθαλψης και η μεταρρύθμιση της μακροχρόνιας περίθαλψης. Το σχέδιο αναφέρει ότι η συνταξιοδοτική μεταρρύθμιση θα εξασφαλίσει τη βιωσιμότητα του συνταξιοδοτικού συστήματος και επαρκές επίπεδο συντάξεων, και θα συμπληρωθεί με περαιτέρω μέτρα για την αγορά εργασίας, ώστε να ενισχυθεί η συμμετοχή, ιδίως, των εργαζομένων μεγαλύτερης ηλικίας. Το σχέδιο περιγράφει διάφορα μέτρα πολιτικής και επενδύσεις που εγκρίθηκαν και σχεδιάζονται στον τομέα της εκπαίδευσης, των δεξιοτήτων και της διά βίου μάθησης και αναφέρεται στην κατάρτιση σχεδίου δράσης για την αύξηση της παραγωγικότητας και της ανταγωνιστικότητας. Άλλα μέτρα περιλαμβάνουν τη στρατηγική για την ανάπτυξη της κεφαλαιαγοράς στη Σλοβενία κατά την περίοδο 2023-2030. Το σχέδιο περιλαμβάνει επίσης την έγκριση της στρατηγικής της Σλοβενίας για τις νεοφυείς επιχειρήσεις. Οι αλλαγές στη χρηματοδότηση των δραστηριοτήτων επιστημονικής έρευνας και καινοτομίας αποσκοπούν στην τόνωση των επενδύσεων στον τομέα έρευνας και ανάπτυξης στο 3,5 % του ΑΕΠ έως το 2030. Το σχέδιο περιλαμβάνει προγραμματισμένα μέτρα πολιτικής για την οικονομική προσιτότητα της στέγασης. Αρκετά από τα μέτρα που υποστηρίζονται από το ΣΑΑ και την πολιτική συνοχής της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων εκείνων του πυλώνα ΙΙΙ του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης, αποσκοπούν επίσης στην αντιμετώπιση της κοινής προτεραιότητας της κοινωνικής και οικονομικής ανθεκτικότητας, για παράδειγμα με την ενίσχυση του αποθέματος δημόσιας μισθωμένης στέγασης, την αποτελεσματική αντιμετώπιση των μεταδοτικών ασθενειών, την ταχύτερη είσοδο των νέων στην αγορά εργασίας και με διαρθρωτικά μέτρα για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας της αγοράς εργασίας, τη διασφάλιση ειδικευμένου εργατικού δυναμικού και την αντιμετώπιση των ελλείψεων εργατικού δυναμικού. Έχουν εγκριθεί ή προγραμματιστεί διάφορα μέτρα για τη διευκόλυνση και την επιτάχυνση της ένταξης των αλλοδαπών εργαζομένων στην αγορά εργασίας και την κοινωνία. Οι μεταρρυθμίσεις και οι επενδύσεις που περιλαμβάνονται στο σχέδιο έχουν ως στόχο να ανταποκριθούν στις CSR του 2019 και του 2024 για τη διασφάλιση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας και επάρκειας του συνταξιοδοτικού συστήματος· στις CSR του 2019 για την αύξηση της απασχολησιμότητας των εργαζομένων χαμηλής ειδίκευσης και των μεγαλύτερων σε ηλικία εργαζομένων· στις CSR του 2019 για τη βελτίωση του ανταγωνισμού, της επαγγελματοποίησης και της ανεξάρτητης εποπτείας στις δημόσιες συμβάσεις (που καλύπτονται από το ΣΑΑ)· στις CSR του 2020 για την ενίσχυση των συστημάτων μειωμένου ωραρίου εργασίας και των ευέλικτων ρυθμίσεων εργασίας και τη διασφάλιση ότι τα μέτρα αυτά παρέχουν επαρκή προστασία στους εργαζομένους σε άτυπη απασχόληση· στις CSR του 2019, του 2020, του 2022, του 2023 και του 2024 για τη διασφάλιση της ανθεκτικότητας και της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας του συστήματος υγείας και μακροχρόνιας περίθαλψης· στις CSR του 2022, του 2023 και του 2024 για την επανεξισορρόπηση των φορολογικών εσόδων προς περισσότερο φιλοαναπτυξιακές και βιώσιμες πηγές· στις CSR του 2019, του 2020 και του 2024 για τη δημιουργία εταιρειών υψηλής ανάπτυξης μέσω της βελτίωσης των συνθηκών για επενδύσεις σε επιχειρηματικά κεφάλαια και θεσμικούς επενδυτές, την παροχή ρευστότητας και χρηματοδότησης στις επιχειρήσεις και τη στήριξη της ανάπτυξης των αγορών μετοχών και τη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος· και στις CSR του 2024 για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας μέσω της ενίσχυσης των δεξιοτήτων.

(29) Όσον αφορά την κοινή προτεραιότητα της ενεργειακής ασφάλειας, το σχέδιο περιλαμβάνει σειρά νομοθετικών και μη νομοθετικών πράξεων. Μεταξύ άλλων πράξεων, αναφέρεται στον εγκριθέντα νόμο για την ενέργεια και, μεταξύ εκείνων που βρίσκονται ακόμη στο στάδιο της προετοιμασίας, στο τελικό επικαιροποιημένο εθνικό σχέδιο για την ενέργεια και το κλίμα (ΕΣΕΚ) και στον νόμο για την αναδιάρθρωση του ορυχείου Velenje. Αρκετά από τα μέτρα που υποστηρίζονται από το ΣΑΑ, ιδίως τη συνιστώσα REPowerEU, και το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής της ΕΕ, συμβάλλουν επίσης στην κοινή προτεραιότητα της ενεργειακής ασφάλειας, για παράδειγμα με την ενίσχυση του δικτύου διανομής ηλεκτρικής ενέργειας και τον σχεδιασμό και τη χρηματοδότηση της ενεργειακής ανακαίνισης κτιρίων στον δημόσιο τομέα και της ανάπτυξης υποδομών εναλλακτικών καυσίμων. Οι μεταρρυθμίσεις και οι επενδύσεις που περιλαμβάνονται στο σχέδιο έχουν ως στόχο να ανταποκριθούν στις CSR του 2022 και του 2023 για τη μείωση της συνολικής εξάρτησης από τα

ορυκτά καύσιμα μέσω της επιτάχυνσης της ανάπτυξης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και την αύξηση της εφαρμογής των μέτρων ενεργειακής απόδοσης· και στις CSR του 2022 και του 2023 για την προώθηση του εξηλεκτρισμού στον τομέα των μεταφορών.

(30) Όσον αφορά την κοινή προτεραιότητα των αμυντικών ικανοτήτων, το σχέδιο περιλαμβάνει τον εγκριθέντα νόμο σχετικά με την πρόβλεψη επενδυτικών κεφαλαίων για τον σλοβενικό στρατό κατά την περίοδο 2021-2026, ο οποίος προβλέπει τη διάθεση 780 εκατ. EUR για τον στρατό.

(31) Το σχέδιο παρέχει πληροφορίες σχετικά με τη συνέπεια και, κατά περίπτωση, τη συμπληρωματικότητα με τα ταμεία της πολιτικής συνοχής της ΕΕ και το ΣΑΑ της Σλοβενίας. Το σχέδιο αναφέρεται σε διάφορες πολιτικές που υποστηρίζονται από το ΣΑΑ και τα ταμεία συνοχής της ΕΕ. Επιπλέον, το σχέδιο περιλαμβάνει πίνακες αντιστοιχίας σχετικά με το ποιες CSR καλύπτονται από ποιους τομείς πολιτικής, οι οποίοι χρηματοδοτούνται από το πρόγραμμα της ευρωπαϊκής πολιτικής συνοχής για την περίοδο 2021-2027.

(32) Το σχέδιο παρέχει επισκόπηση των κατά προτεραιότητα αναγκών της Σλοβενίας για δημόσιες επενδύσεις που σχετίζονται με τις κοινές προτεραιότητες της ΕΕ. Όσον αφορά την κοινή προτεραιότητα της δίκαιης πράσινης και ψηφιακής μετάβασης, συμπεριλαμβανομένων των στόχων για το κλίμα, το σχέδιο προσδιορίζει τις επενδυτικές ανάγκες για την αποδοτική χρήση της ενέργειας, τις υποδομές μεταφορών (σιδηρόδρομοι) και τη βιώσιμη κινητικότητα. Η τελευταία περιλαμβάνει υποδομές για ποδηλάτες, πολυτροπικούς κόμβους, καθώς και βελτιωμένες υποδομές δημόσιων μεταφορών και υποδομές για πεζούς. Όσον αφορά την κοινή προτεραιότητα της κοινωνικής και οικονομικής ανθεκτικότητας, συμπεριλαμβανομένου του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων, το σχέδιο προσδιορίζει τις επενδυτικές ανάγκες στους τομείς της υγειονομικής περίθαλψης, της μακροχρόνιας περίθαλψης και της στεγαστικής πολιτικής. Όσον αφορά την κοινή προτεραιότητα της ενεργειακής ασφάλειας, το σχέδιο προσδιορίζει τις επενδυτικές ανάγκες για τη συνδεσιμότητα των ενεργειακών συστημάτων και δικτύων, για τις παραγωγικές ικανότητες (ηλιακοί σταθμοί ηλεκτροπαραγωγής) και για τη δίκαιη μετάβαση των περιφερειών εξόρυξης άνθρακα. Το σχέδιο έχει ως στόχο να συμβάλει στην κάλυψη των δημόσιων επενδυτικών αναγκών της Σλοβενίας που σχετίζονται με τις κοινές προτεραιότητες της ΕΕ. Όσον αφορά την κοινή προτεραιότητα των αμυντικών ικανοτήτων, το σχέδιο προσδιορίζει τις επενδυτικές ανάγκες σε ικανότητες πολεμικών επιχειρήσεων και για την υποστήριξή τους, την υλικοτεχνική υποστήριξη, τις στρατιωτικές υποδομές και τις ικανότητες διοίκησης και ελέγχου. Σύμφωνα με το σχέδιο, το ψήφισμα σχετικά με το γενικό πρόγραμμα μακροπρόθεσμης ανάπτυξης και εξοπλισμού των σλοβενικών ενόπλων δυνάμεων έως το 2040 προβλέπει την επίτευξη αμυντικών δαπανών ύψους 2 % του ΑΕΠ έως το 2030, σύμφωνα με τη δέσμευση στο πλαίσιο του ΝΑΤΟ. Το 20 % των αμυντικών δαπανών προβλέπεται να διατεθεί σε επενδύσεις.

Συμπέρασμα της αξιολόγησης της Επιτροπής

(33) Συνολικά, η Επιτροπή θεωρεί ότι το σχέδιο της Σλοβενίας πληροί τις απαιτήσεις του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263.

ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

(34) Το Συμβούλιο εκφράζει ικανοποίηση για το μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό-διαρθρωτικό σχέδιο της Σλοβενίας και θεωρεί ότι η πλήρης εφαρμογή του θα συμβάλει στη διασφάλιση υγιών δημόσιων οικονομικών και στη στήριξη της βιωσιμότητας του δημόσιου χρέους, καθώς και της βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης.

(35) Το Συμβούλιο λαμβάνει υπό σημείωση την αξιολόγηση του σχεδίου από την Επιτροπή. Ωστόσο, το Συμβούλιο καλεί την Επιτροπή να υποβάλλει την αξιολόγησή της για τα μελλοντικά σχέδια σε έγγραφο χωριστό από τις συστάσεις της Επιτροπής για συστάσεις του Συμβουλίου.

(36) Το Συμβούλιο λαμβάνει υπό σημείωση την αξιολόγηση της Επιτροπής για την πορεία των καθαρών δαπανών και τις κύριες μακροοικονομικές παραδοχές του σχεδίου, μεταξύ άλλων σε σχέση με την προηγούμενη καθοδήγηση της Επιτροπής, καθώς και τις επιπτώσεις της πορείας των καθαρών δαπανών του σχεδίου στο δημοσιονομικό έλλειμμα και το δημόσιο χρέος. Το Συμβούλιο λαμβάνει υπό σημείωση την αξιολόγηση της Επιτροπής ότι οι μακροοικονομικές και δημοσιονομικές παραδοχές, αν και διαφέρουν σε ορισμένες περιπτώσεις από τις παραδοχές της Επιτροπής, μεταξύ άλλων επειδή λαμβάνουν υπόψη επικαιροποιημένα μακροοικονομικά και δημοσιονομικά δεδομένα, είναι συνολικά δεόντως αιτιολογημένες και στηρίζονται σε τεκμηριωμένα οικονομικά επιχειρήματα. Το Συμβούλιο λαμβάνει υπό σημείωση τη γενική δημοσιονομική στρατηγική του σχεδίου και τους κινδύνους για τις προοπτικές, οι οποίοι θα μπορούσαν να επηρεάσουν την πραγμάτωση του μακροοικονομικού σεναρίου και των υποκείμενων παραδοχών, καθώς και την υλοποίηση της πορείας των καθαρών δαπανών του σχεδίου. Το Συμβούλιο χαιρετίζει επίσης ιδιαίτερα το γεγονός ότι διενεργήθηκε διαβούλευση με τους σχετικούς συμφεροντούχους σε εθνικό επίπεδο πριν από την υποβολή του σχεδίου. Το Συμβούλιο σημειώνει επίσης ότι οι γεωπολιτικοί κίνδυνοι ενδέχεται να ασκήσουν πίεση στις αμυντικές δαπάνες.

(37) Το Συμβούλιο αναμένει από τη Σλοβενία να είναι έτοιμη να προσαρμόσει τη δημοσιονομική στρατηγική της ανάλογα με τις ανάγκες, για να εξασφαλίσει την υλοποίηση της πορείας των καθαρών δαπανών της. Το Συμβούλιο αποφασίζει να παρακολουθεί εκ του σύνεγγυς τις οικονομικές και δημοσιονομικές εξελίξεις, περιλαμβανομένων εκείνων στις οποίες βασίζεται το σενάριο του σχεδίου.

(38) Το Συμβούλιο θεωρεί ότι απαιτούνται περαιτέρω συζητήσεις για να εξευρεθεί πριν από τον επόμενο γύρο δημοσιονομικής εποπτείας κοινός τόπος όσον αφορά τις επιπτώσεις των σωρευτικών ρυθμών αύξησης των καθαρών δαπανών για την ετήσια εποπτεία.

(39) Το Συμβούλιο λαμβάνει υπό σημείωση την περιγραφή της Επιτροπής σχετικά με τις μεταρρυθμιστικές και επενδυτικές ανάγκες και προθέσεις που ανταποκρίνονται στις κύριες προκλήσεις οι οποίες προσδιορίζονται στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, και τονίζει ότι είναι σημαντικό να εξασφαλιστεί η υλοποίηση των εν λόγω μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων. Το Συμβούλιο, με βάση τις εκθέσεις που θα υποβάλλει η Επιτροπή, θα αξιολογεί τις εν λόγω μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις και θα παρακολουθεί την υλοποίησή τους στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου.

(40) Το Συμβούλιο προσβλέπει στις ετήσιες εκθέσεις προόδου της Σλοβενίας που θα περιέχουν, ειδικότερα, πληροφορίες για την πρόοδο υλοποίησης της πορείας των καθαρών δαπανών, όπως ορίζεται από το Συμβούλιο, και την πρόοδο υλοποίησης ευρύτερων μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου.

(41) Σύμφωνα με το άρθρο 17 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263, το Συμβούλιο θα πρέπει να συστήσει στη Σλοβενία την πορεία των καθαρών δαπανών, όπως ορίζεται στο σχέδιο,

ΣΥΝΙΣΤΑ στη Σλοβενία:

1. Να διασφαλίσει ότι η αύξηση των καθαρών δαπανών δεν υπερβαίνει τα μέγιστα όρια που καθορίζονται στο παράρτημα Ι της παρούσας σύστασης.

Βρυξέλλες, 21 Ιανουαρίου 2025.

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

A. DOMAŃSKI

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Μέγιστοι ρυθμοί αύξησης των καθαρών δαπανών
(ετήσιοι και σωρευτικοί ρυθμοί αύξησης, σε ονομαστικούς όρους)

Σλοβενία

Έτη		2025	2026	2027	2028
Ρυθμοί αύξησης (%)	Ετήσιοι	5,6	4,4	4,1	4,0
	Σωρευτικοί (*)	12,1	17,0	21,8	26,6

(*) Οι σωρευτικοί ρυθμοί αύξησης υπολογίζονται με βάση το 2023 ως έτος αναφοράς. Οι σωρευτικοί ρυθμοί ανάπτυξης χρησιμοποιούνται στην ετήσια παρακολούθηση της εκ των υστέρων συμμόρφωσης στον λογαριασμό ελέγχου.